

Phá thai và an tử: thực trạng xã hội và quan điểm của Giáo hội

Abortion and Euthanasia: Social Reality and the Church's Perspective

Ts. Nguyễn Văn Lý^{1*}, S.V.D.

¹ Học Viện Liên Dòng Phaolô Nguyễn Văn Bình, Vietnam

* Email của tác giả liên hệ: baochiase@gmail.com

<https://doi.org/10.54855/csl.24427>

Copyright (c) 2024 Nguyễn Văn Lý

Received: 29/05/2024

Revision: 25/06/2024

Accepted: 25/06/2024

Online: 26/06/2024

ABSTRACT

The issue of abortion is currently a hot topic in society, particularly concerning the stance of the Church. Abortion is viewed as a condemnable act and a serious violation of the rights of the unborn child and of morality, with the belief that life is a precious gift from God and no one has the right to infringe upon it. Despite modern societal perspectives advocating for personal freedom and population control, the Church's stance remains steadfast in opposing any form of harm to human life, including abortion and euthanasia. Additionally, the Church emphasizes the importance of respecting and protecting life, not only as an individual responsibility but also as a societal duty. Life is considered a precious gift, and everyone has a responsibility to ensure that life "flourishes," safeguarding the inherent value of human life.

Keywords: Abortion, euthanasia, morality, church, society

TÓM LƯỢC

Vấn đề phá thai hiện nay là một điểm nóng trong xã hội, đặc biệt được quan tâm bởi Giáo hội. Phá thai được xem là một hành động đáng lên án và vi phạm trọng đại đối với quyền sống của thai nhi và đạo đức, với quan điểm rằng sự sống là một món quà quý báu từ Thiên Chúa và không ai có quyền phạm vào quyền này. Mặc dù nhiều quan điểm xã hội hiện đại đưa ra lập luận về quyền tự do cá nhân và kiểm soát dân số, quan điểm của Giáo hội vẫn kiên định trong việc phản đối mọi hình thức làm tổn thương đến sự sống con người, bao gồm cả phá thai và an tử chủ động. Đồng thời, Giáo hội nhấn mạnh về tầm quan trọng của việc tôn trọng và bảo vệ sự sống, không chỉ là trách nhiệm cá nhân mà còn là nhiệm vụ của toàn xã hội. Cuộc sống được coi là một món quà quý báu và mỗi người đều có trách nhiệm đảm bảo sự sống "sinh sôi nảy nở", bảo vệ vững chắc giá trị của cuộc sống con người.

Từ khóa: Phá thai, an tử, luân lý, giáo hội, xã hội

DẪN NHẬP

Ngay ở câu khởi đầu của cuốn Kinh Thánh, chúng ta đọc thấy rằng: “*Lúc khởi đầu, Thiên Chúa sáng tạo trời đất*” (St 1,1). Thiên Chúa đã mang mọi thụ tạo từ tình trạng hư vô thành tình trạng hiện hữu, tức là tình trạng có sự sống. Ở cao điểm của công trình tạo dựng ấy, Thiên Chúa đã sáng tạo nên một “loài” cao trọng, “loài” đó được dựng nên “*theo hình ảnh Thiên Chúa*” (St 1,27). “Loài” đó có gốc gác chẳng cao sang gì, từ bụi đất thôi, nhưng đã được Thiên

Chúa “*thổi sinh khí vào lỗ mũi*” (St 2,7) và kể từ đó, nó được gọi là con người, có sự sống. Như thế, sự sống ấy là một phần thưởng nhưng không mà Thiên Chúa ban cho những kẻ chẳng có công trạng gì. Sự sống ấy được trao ban là để con người gìn giữ, thăng tiến và phát triển nó, chứ không phải là để “muốn làm gì thì làm,” không phải muốn xây, muốn phá, muốn yêu, muốn ghét tùy ý. Đúng hơn, con người có trách nhiệm nghiêm túc trong việc làm cho sự sống đó được “*sinh sôi nảy nở*” (St 1,28). Dưới nhãn quan Kitô giáo, chúng ta cùng bàn về vấn đề tôn trọng sự sống này qua vấn nạn phá thai và an tử.

I. Vấn đề phá thai, thực trạng xã hội và quan điểm của Giáo hội

1. Vấn đề phá thai

Một số khái niệm liên quan

Phá thai là hành động tự ý và cố tình đình chỉ việc mang thai, tức là giết chết thai nhi bằng cách loại nó ra khỏi bụng mẹ bằng một liệu pháp nào đó. Tuy vậy, chúng ta cũng cần lưu ý rằng, việc một thai nhi bị chết trong bụng mẹ không phải lúc nào cũng có nguyên nhân từ việc phá thai. Vì thế, việc hiểu biết các khái niệm có liên quan đến vấn đề này cũng là điều mà chúng ta cần quan tâm.

Sẩy thai cũng là một trong những nguyên nhân gây ra cái chết của thai nhi. Tuy nhiên, sẩy thai là sự hư thai cách tự nhiên, không phải là kết quả của một hành vi có chủ ý. Theo nghiên cứu của giới y khoa thì có khoảng một phần ba sự mang thai đã hư trong bốn tuần lễ đầu sau khi mang thai. Thông thường, người ta không nhận ra việc sẩy thai này một cách dễ dàng bởi lẽ nó thường trùng lặp với kỳ kinh cuối, dẫn đến muộn.¹

Phá thai trị liệu là việc cố tình loại bỏ thai nhi ra ngoài nhưng vì mục đích cứu lấy mạng sống của người mẹ hoặc ngăn ngừa nguy cơ ảnh hưởng đến sức khỏe của người mẹ cách nghiêm trọng và không thể phục hồi. Việc phá thai trị liệu thường được áp dụng với những trường hợp cụ thể sau đây: 1) Mang thai ngoài tử cung, thường là trong vòi Fallopian.² 2) Sản kinh hoặc sản giật là tình trạng co giật toàn cơ thể sau đó chuyển qua hôn mê, xảy ra với người phụ nữ ở cuối thai kỳ hoặc ở thời kỳ đầu sau khi sinh. Đây là một mối đe dọa cho tính mạng của cả mẹ lẫn con. Triệu chứng thường thấy của nó là huyết áp cao, nước tiểu có proteine, mắt cá chân bị phù. 3) Việc mang thai gây ra tình trạng bệnh cũ tái phát và thêm trầm trọng hơn, ảnh hưởng đến tính mạng. 4) Ung thư tử cung.³

Phá thai kế hoạch là việc viện vào lý do đảm bảo số con theo ý muốn gia đình hay nhằm kiểm soát gia tăng dân số để loại bỏ thai nhi.⁴ Đây là một hành vi phá thai có chủ ý.

---

¹ X. D. Tettamanzi & G. Durand, Nguyễn Văn Tuyển, bs. *Tân Đạo đức Sinh học Kitô* (Huế: Đại chủng viện Huế, 2003), tr. 342.

² Vòi Fallopian còn được gọi là vòi trứng, ống dẫn trứng hay ống tử cung. Vòi này là một ống dẫn dài, hẹp nằm trong khoang bụng của phụ nữ nối liền tử cung và buồng trứng.

³ X. D. Tettamanzi & G. Durand, *Ibid.*, tr. 343.

⁴ X. *Ibid.*.

Một số hình thức phá thai

Người ta thường sử dụng nhiều biện pháp khác nhau để giết chết thai nhi, có thể bằng cách trực tiếp như hút thai, nạo thai, giết chết phôi thai bằng hóa chất; hoặc bằng cách gián tiếp như ngừa thai, điều hòa sinh sản hay điều hòa kinh nguyệt (những cách thức này cũng được liệt vào những hình thức phá thai là bởi vì chúng cũng bao gồm khả năng hủy diệt trứng đã thụ tinh).⁵

2. Thực trạng xã hội về vấn đề phá thai

Từ xa xưa, vấn đề phá thai bị xem như là một tội ác. Trong bản Lời thề Hippocrates của ngành y, điều khoản thứ ba nói rằng: “*Tôi cũng sẽ không trao cho bất cứ người phụ nữ nào những thuốc gây sảy thai.*” Điều này có nghĩa là, người làm ngành y không được phép giúp đỡ hay tiếp tay cho người khác trong việc làm hại một thai nhi. Thế nhưng, lời hứa mang tính nhân văn đó đang ngày càng bị xem thường và bỏ quên. Con người ở thế giới tân thời này đang dần xem việc phá thai như là một quyền tự do cá nhân. Người ta còn viện vào những lý do “hết sức hợp lý” như để kiểm soát vấn đề dân số, để giảm bớt những vụ phá thai lén lút gây nguy hiểm cho người mẹ, để đề cao quyết tự quyết của con người, để thông qua các đạo luật về việc phá thai cách hợp pháp.

Dựa vào thống kê năm 2013 của Liên Hiệp Quốc về việc cho phép phá thai trên thế giới, người ta thấy rằng: có tới 97% các quốc gia trên thế giới cho phép phá thai để bảo vệ sức khỏe, tính mạng của phụ nữ. Khoảng 65% các quốc gia cho phép phá thai khi sức khỏe của thai phụ bị đe dọa. 49% các quốc gia cho phép phá thai khi thai nhi bị khiếm khuyết hoặc việc mang thai là kết quả của hành vi tội phạm tình dục. 34% các quốc gia cho phép phá thai vì lý do kinh tế-xã hội hoặc phá thai theo yêu cầu.⁶ Chỉ tính riêng ở Việt Nam, theo thống kê chưa đầy đủ, hàng năm có từ 300-350 ngàn ca phá thai.⁷

3. Những quan điểm sai lầm

Nhiều người có khuynh hướng dễ dàng chấp nhận việc phá thai là bởi vì ngay từ đầu họ đã có quan điểm sai lầm về giá trị sự sống của một thai nhi. Họ chủ trương rằng nếu chưa đạt đến một lượng thời gian nào đó thì việc thụ thai chưa có thể được coi như là sự sống của con người cá vị. Nói cách khác, họ không công nhận phôi thai là người mà đúng ra đó chỉ là một “sự vật” hoặc có chăng cũng chỉ là “người trong tiềm năng,” tức là chỉ đang trong tiến trình thành người chứ phôi thai thì chưa phải là người. Một số người khác lại chỉ chấp nhận phôi thai

---

⁵ X. Ibid., tr. 344.

⁶ X. “Luật phá thai ở các nước trên thế giới.” *Pháp luật đó đây* (19-10-2015). Truy cập ngày 04-06-2021, <https://mdanluat.thuvienphapluat.vn/luat-pha-thai-o-cac-nuoc-tren-the-gioi-138268>.

⁷ X. Lê Nga. “Mỗi năm Việt Nam có 350.000 ca phá thai.” *Sức khỏe* (23-09-2019). Truy cập ngày 04-06-2021, <https://vnexpress.net/moi-nam-viet-nam-co-350-000-ca-pha-thai-3986114.html>.

là người kể từ ngày thứ 14 trở đi, tức là kể từ thời điểm đó các tế bào mới bắt đầu “biệt hóa”⁸ để thành một “cá nhân” thực sự.⁹

Tác giả J. Harris còn đưa ra một quan điểm rất cao ngạo khi cho rằng, người đúng nghĩa phải là những hữu thể có khả năng đánh giá sự hiện hữu của chính mình. Một hữu thể trở thành người khi khả năng đánh giá sự sống của họ phát triển và nó sẽ thôi là người khi nó mất đi khả năng đó. Như thế thì phôi thai chưa thể là người, cũng vậy bệnh nhân mắc bệnh nặng cũng không còn là người nữa.¹⁰

Một số khác còn cho rằng việc giết chết các thai nhi dị tật là cần thiết để tránh những gánh nặng cho gia đình và cho xã hội. Khi phát hiện ra dị tật của thai nhi qua chẩn đoán tiền sản, người mẹ cần có quyền loại bỏ thai nhi. Thánh Giáo Hoàng Gioan Phaolô II trong thông điệp *Tin mừng Sự sống* đã bày tỏ mối âu lo của mình về tình trạng nguy hại này:

Nhiều tầng lớp người lớn trong dư luận quần chúng biện minh cho một tội ác chống lại sự sống, nhân danh những quyền tự do cá nhân, và khởi đi từ giả định trước, họ cho rằng không những họ được miễn tố mà còn được nhà nước cho phép, để thực hiện những việc ấy, trong sự tự do tuyệt đối và hơn thế, còn được các dịch vụ y tế can thiệp miễn phí.”¹¹ Hơn nữa, để tiếp tay mở rộng việc phá thai, “người ta đã đầu tư và tiếp tục đầu tư những số tiền đáng kể để sản xuất các dược phẩm có khả năng giết chết phôi thai trong bụng mẹ mà không cần sự trợ giúp y khoa. Về điểm này, nghiên cứu khoa học tự nó dường như chỉ chuyên tâm phát triển các sản phẩm ngày càng đơn giản và hiệu quả hơn trong việc loại bỏ sự sống và đồng thời có khả năng tránh cho sự phá thai khỏi mọi kiểm soát hay trách nhiệm xã hội.”¹²

4. Quan điểm của Giáo hội

Khi nào phôi thai là người?

Thánh Bộ Giáo lý Đức tin, trong huấn thị *Donum Vitae*, đã khẳng định rằng:

---

⁸ Trong sinh học phát triển, biệt hóa tế bào là quá trình trong đó một tế bào biến đổi từ một loại tế bào thành một loại khác. Phổ biến nhất thì tế bào sẽ biến đổi thành một loại chuyên biệt hơn. Sự biệt hóa xảy ra nhiều lần trong quá trình phát triển của một sinh vật đa bào khi nó biến đổi từ một hợp tử đơn giản thì một hệ thống phức tạp gồm mô và các loại tế bào. Sự biệt hóa tiếp tục diễn tiến tới khi trưởng thành khi tế bào gốc trưởng thành phân chia và tạo ra những tế bào con biệt hóa hoàn toàn trong quá trình sửa chữa mô và quá trình thay thế tế bào. Một số sự biệt hóa xảy ra nhằm đáp lại việc tiếp xúc với kháng nguyên. Sự biệt hóa làm thay đổi kích cỡ, hình thái, điện thế màng, tiềm năng của tế bào, hoạt động trao đổi chất, và khả năng phản ứng với tín hiệu tế bào. Những thay đổi này phần lớn là do những sự biến đổi được kiểm soát ở mức độ cao trong biểu hiện gen và là đối tượng nghiên cứu của di truyền học biểu sinh. Với một số ngoại lệ, biệt hóa tế bào gần như không bao giờ liên quan đến một sự thay đổi trong chính chuỗi DNA. Do đó, những tế bào khác nhau có thể có những đặc điểm vật lý vô cùng khác nhau dù có chung một bộ gen (genome). “Biệt hóa tế bào.” Truy cập ngày 04-06-2021, https://vi.wikipedia.org/wiki/Bi%E1%BB%87t_h%C3%B3a_t%E1%BA%BF_b%C3%A0o.

⁹ X. D. Tettamanzi & G. Durand, *Ibid.*, tr. 340.

¹⁰ J. Harris, *The Value of Life: An Introduction to Medical Ethics* (New York: Routledge, 2001), tr. 25.

¹¹ Gioan Phaolô II, *Tin mừng Sự sống: Evangelium Vitae*, số 4.

¹² *Ibid.*, số 13.

Ngay từ khi trứng thụ tinh, một cuộc sống mới bắt đầu, không phải là cuộc sống của người cha hay người mẹ, mà là cuộc sống của một con người mới, nó có thể tự mình phát triển. Nó sẽ không bao giờ trở thành người nếu nó không phải là người ngay từ lúc đó (DV I, 1).

Khi khẳng định điều này, Giáo hội không chỉ dựa vào quan điểm riêng của mình nhưng còn được xác định bởi khoa sinh học con người. Khoa này nhìn nhận rằng: “*nơi hợp tử, có được nhờ sự thụ tinh, đã thành hình chân tính sinh học của một con người cá biệt mới* (DV I, 1). Như thế, ngay từ lúc hợp tử được cấu tạo, mỗi thai nhi đều phải được tôn trọng và đối xử như một nhân vị với những quyền cần thiết của một con người, trong đó quan trọng nhất là quyền được sống.

Quan điểm của Giáo hội về việc phá thai

Thánh Bộ Giáo lý Đức tin, trong Tuyên ngôn về việc phá thai (ban hành năm 1974), đã nhấn mạnh quan điểm của Giáo hội, không phải chỉ mới gần đây nhưng ngay từ thời đầu đã luôn luôn dạy phải bảo vệ sự sống trong mỗi giai đoạn của nó, kể cả giai đoạn khởi đầu (Tuyên ngôn về việc phá thai, số 6). Phá thai luôn là một tội ác chống lại sự sống con người. Giáo hội vẫn luôn kiên định với quan điểm đó của mình; đặc biệt trong thời đại mà sự sống con người đang bị đe dọa trầm trọng này, Huân quyền Giáo hội lại càng mạnh mẽ khẳng định tính không thay đổi và bất di bất dịch này (số 7). Theo Giáo luật, Giáo hội phạt vạ tuyệt thông cho tội ác chống lại sự sống con người: “*Người nào thi hành việc phá thai, và nếu việc phá thai có hiệu quả, thì bị vạ tuyệt thông tiền kết*” (GL, điều 1398).

Một số quan điểm chính của Giáo hội, theo Tuyên ngôn về việc phá thai, ta cần nắm vững như sau:

(1) *Con người là những ngôi vị bởi lẽ họ có một bản tính có lý trí, như thế họ có khả năng để nhận biết chân lý và chọn lựa một cách tự do theo ý chí của mình. Là ngôi vị, mỗi người còn có cho mình những quyền căn bản mà không ai được phép xâm phạm, trong đó, quyền quan trọng nhất là quyền được sống* (số 8).

(2) *Là ngôi vị giống Chúa, con người, dù có phải tôn trọng công ích của xã hội, thì họ cũng không lệ thuộc xã hội nhưng chỉ lệ thuộc vào một mình Thiên Chúa; sự sống thể lý của con người là một điều thiện căn bản* (số 9).

(3) *Lương tâm phải được soi sáng để nhận ra rằng xã hội không phát sinh ra các quyền lợi của con người, nhưng đúng hơn nó có trách nhiệm phải tôn trọng và bảo vệ những quyền căn bản ấy* (số 10);

Xã hội phải tôn trọng quyền được sống của con người (số 11); và *sự sống con người phải được tôn trọng ngay từ khi được thụ thai cho đến khi chết một cách tự nhiên* (số 12).

Đối với những trường hợp việc mang thai ảnh hưởng đến tính mạng của người mẹ do mang thai ngoài tử cung, sản kinh hoặc sản giật, v.v. Giáo hội vẫn giữ quan điểm cho rằng việc phá thai trực tiếp là không hợp với luân lý Kitô giáo. Sự sống của con người, dù là của một thai nhi chưa chào đời thì đều là quà tặng của Thiên Chúa. Người ta không thể lấy một mục đích tốt để biện minh cho một phương tiện xấu được.

II. Vấn đề an tử, thực trạng xã hội và quan điểm của Giáo hội

1. Vấn đề an tử

Truyền thống Công giáo phân biệt hai loại an tử: “an tử chủ động” (active euthanasia), tức là việc cố ý giết chết bệnh nhân thể theo yêu cầu rõ ràng và sự ưng thuận hoàn toàn của chính bệnh nhân và “để cho chết” (allowing to die), tức là không điều trị hoặc ngưng điều trị cho bệnh nhân và vì thế bệnh nhân sẽ chết vì bệnh hoặc vì chấn thương. Tuy nhiên, cũng có nhiều vấn đề phát sinh từ sự phân chia này, bởi lẽ, trong một số trường hợp, người ta khó lòng phân biệt giữa giết chết và để cho chết. Chẳng hạn, một số câu hỏi được đặt ra như: tình trạng của bệnh nhân lúc này là vô phương cứu chữa hay vẫn còn có thể cứu được? Cái chết xảy đến là kết quả gián tiếp hay là kết quả trực tiếp của sự điều trị? v.v.¹³ Tương tự với hai loại an tử này, người ta còn phân chia thành “an tử tự nguyện” (voluntary euthanasia) và “an tử không tự nguyện” (involuntary euthanasia).

2. Thực trạng xã hội về vấn đề an tử

Trong một xã hội với sự đa nguyên về văn hóa, tôn giáo, giá trị luân lý, với những đòi hỏi về quyền tự do cá nhân, cộng thêm tính thế tục ngày càng lan tràn, người ta đã tự đặt ra cho mình thẩm quyền luân lý đối với mạng sống của chính mình. Hơn nữa, họ còn cho mình quyền lựa chọn cách thức và thời điểm kết thúc cái chết của mình theo như ý mình muốn. Trên cơ sở tôn trọng quyền tự quyết, mỗi con người phải có quyền kiểm soát sự sống và cái chết của mình và phải có khả năng kết liễu mạng sống ở thời điểm họ chọn lựa để chấm dứt những đau khổ không cần thiết.¹⁴ Từ quan điểm sai lầm về quyền tự quyết đối với sự sống của mỗi người này, chúng ta có thể tóm tắt những luận cứ chính của những người ủng hộ an tử như sau:

Luận cứ lòng thương xót: Luận cứ này cho rằng, việc cho phép một số bệnh nhân vô phương cứu chữa được thoát khỏi cảnh đau khổ và mất phẩm giá là hành động đầy tình thương xót.¹⁵

Luận cứ quyền tự quyết cá nhân: Những người ủng hộ luận cứ này cho rằng con người có quyền kiểm soát thân xác và sinh mạng của mình, kể cả việc kết liễu mạng sống, vì thế con người phải được trao cho sự tự do, được pháp luật bảo vệ để thực hiện quyền này.¹⁶

Luận cứ về quyền được chết: “Quyền được chết” còn được coi là “quyền được người khác giết”, tức là việc quyết định kết liễu mạng sống là vấn đề chọn lựa riêng tư nên chẳng ai làm hại đến ai. Vì thế, thầy thuốc phải tuân theo yêu cầu của bệnh nhân bằng việc ra tay trợ giúp bằng cách trực tiếp giết chết bệnh nhân hoặc giúp bệnh nhân tự tử.¹⁷

3. Quan điểm của Giáo hội

Việc bảo vệ sự sống của bất cứ con người nào luôn là ưu tiên của Giáo hội. Bởi đó, mọi hình thức chống lại sự sống dù là gián tiếp hay trực tiếp đều bị Giáo hội phản đối. Như thế, việc

¹³ Trần Mạnh Hùng, *An tử và Trợ tử dưới nhãn quan thần học luân lý* (Hà Nội: Tôn giáo, 2004), tr. 59-61.

¹⁴ Richard M. Gula, *Euthanasia: Moral and Pastoral Perspectives* (New York: Paulist, 1994), tr. 7.

¹⁵ X. Trần Mạnh Hùng, *Ibid.*, tr. 92-94.

¹⁶ *Ibid.*, tr. 94-96.

¹⁷ *Ibid.*, tr. 96-97.

thầy thuốc làm theo yêu cầu của bệnh nhân bằng cách trực tiếp giết chết bệnh nhân hoặc giúp đỡ họ bằng một cách nào đó để họ tự tử đều bị coi là trái với luân lý Kitô giáo. Bộ Giáo lý Đức tin đã khẳng định mạnh mẽ rằng: “*Không điều gì và không ai có thể bằng bất cứ cách thức nào có thể cho phép giết chết một con người vô tội, dù đó là phôi thai, sơ sinh hay người lớn, người già hay người đau khổ vì bệnh nan, hay người sắp chết.*”¹⁸ Việc giết chết một con người, cho dù đó là chính mình, đều là một sự vi phạm Luật Chúa, một sự xúc phạm phẩm giá con người, một tội ác chống lại sự sống, và một sự tấn công vào nhân loại. Đối với những thỉnh cầu được chết của bệnh nhân, thân nhân và thầy thuốc cần phải hiểu đó là lời thỉnh cầu tha thiết xin được giúp đỡ và yêu thương chứ không phải là một sự khao khát được chết đúng nghĩa.¹⁹

Chính Thiên Chúa là Đấng đã ban cho con người sự sống. Chính Người cũng là Đấng duy nhất có quyền quyết định về sự sống hay sự chết của con người. Từ sách Sáng Thế, chúng ta đọc thấy rằng: “*Thiên Chúa lấy bụi từ đất nặn ra con người, thổi sinh khí vào lỗ mũi*” (St 2,7). “Sinh khí” ở đây chính là nguyên lý của sự sống, con người bắt đầu sống nhờ hơi thở của Thiên Chúa tượng trưng cho sinh lực do Đấng Hóa Công thông ban.²⁰ Trong Tân ước, Đức Giêsu cũng nói rằng: “*Chúa Cha làm cho kẻ chết trỗi dậy và ban sự sống cho họ thế nào, thì Người Con cũng ban sự sống cho ai tùy ý*” (Ga 5,21). Như thế, quyền quyết định trên sự sống và cái chết thuộc về một mình Thiên Chúa.

Khi nói về quyền làm chủ và quyền quản lý sự sống, thánh Tôma Aquinô cũng đã nói rằng:

Duy Thiên Chúa, Đấng Tạo Hoá, có quyền chủ tể đối với sự sống và sự chết. Về phương diện luân lý, việc hủy hoại sinh mạng con người không thuộc quyền phán đoán tự do của con người. Con người chỉ có quyền sử dụng chúng như ‘tài sản tín thác’ hay như ‘tặng vật’ từ Thiên Chúa, chứ không có quyền làm chủ nó như ‘tài sản sở hữu riêng’. Vì thế, trách nhiệm của chúng ta đối với sự sống là trách nhiệm của người quản lý.²¹

Đức Thánh Giáo hoàng Gioan Phaolô II, trong thông điệp *Tin mừng Sự sống* cũng đã khẳng định rằng:

Làm chết êm dịu là một vi phạm nặng nề luật Thiên Chúa, vì đó là việc giết chết một con người một cách cố ý và không thể chấp nhận về mặt luân lý. Giáo lý này dựa trên luật tự nhiên và trên Lời Thiên Chúa đã được viết ra, được lưu truyền trong Thánh Truyền Giáo hội và được giảng dạy bởi Huấn quyền phổ quát và thông thường.²²

Về vấn đề can thiệp của y khoa vào việc chữa trị, ngưng chữa trị hay dùng thuốc giảm đau cho bệnh nhân, GLHTCG chỉ dẫn rằng: Nếu việc điều trị quá tốn kém, mạo hiểm, ngoại thường hoặc không tương xứng với những kết quả mong muốn, người ta có thể ngưng chữa trị. Sách Giáo lý gọi đây là sự từ chối “việc trị liệu khắc nghiệt.” Theo đó, người ta không trực tiếp muốn cái chết nhưng chấp nhận nó vì không thể ngăn cản (x. số 2278). Trong trường hợp này:

¹⁸ Bộ Giáo lý Đức Tin, *Ibid.*, II.

¹⁹ X. *Ibid.*.

²⁰ X. Chú thích t (St 2,7), *Kinh Thánh ấn bản 2011*, Bản dịch của nhóm CGKPV (Hà Nội: Tôn giáo, 2011).

²¹ Tôma Aquinô, *Summa Theologica*, p. II-II, q. 64, a. 5.

²² Gioan Phaolô II, *Ibid.*, số 65.

Chính bệnh nhân phải quyết định, nếu họ có thẩm quyền và khả năng, nếu không việc quyết định phải do những người có thẩm quyền theo luật pháp, nhưng luôn phải tôn trọng ý muốn hợp lý và quyền lợi hợp pháp của người bệnh” (số 2278).

Việc sử dụng các loại thuốc giảm đau, để làm dịu bớt sự đau đớn của người hấp hối, cả khi có nguy cơ rút ngắn những ngày sống của họ, về mặt luân lý có thể được coi là phù hợp với nhân phẩm, miễn là không nhắm đến cái chết như mục đích hay như phương tiện, nhưng chỉ tiên đoán và phải chấp nhận cái chết như điều không thể tránh. Việc chăm sóc để giảm đau là một hình thức tuyệt vời của đức mến vô vị lợi. Vì thế, công việc này cần được khuyến khích (số 2279).

TẠM KẾT

Đứng trước những thực trạng nguy hại của xã hội và những quan điểm sai lầm của nhiều người về vấn đề sự sống và về quyền quyết định của con người trên sự sống, Giáo hội luôn bày tỏ quan điểm rõ ràng của mình trong việc bảo vệ sự sống bằng mọi cách. Đồng thời, Giáo hội cũng mạnh mẽ lên án và chống lại tất cả mọi hình thức làm tổn hại đến sự sống của con người dù là trực tiếp hay gián tiếp. Liên quan đến vấn đề phá thai và an tử, một khẳng định chung cục của Giáo hội mà mỗi chúng ta phải luôn nhớ tới, đó là: “*Không điều gì và không ai có thể bằng bất cứ cách thức nào có thể cho phép giết chết một con người vô tội, dù đó là phôi thai, sơ sinh hay người lớn, người già hay người đau khổ vì bệnh nan, hay người sắp chết.*”²³ Sự sống của chúng ta phát xuất từ Thiên Chúa và chỉ một mình Người có quyền định đoạt về sự sống hay sự chết của chúng ta. Về phần mình, chúng ta có trách nhiệm phải làm cho sự sống ấy “*sinh sôi nảy nở*” (St 1,28), cả sự sống của chính mỗi cá nhân lẫn sự sống của người khác cũng như của những thụ tạo khác.

Tài Liệu Tham Khảo

- J. Harris, *The Value of Life: An Introduction to Medical Ethics* (New York: Routledge, 2001), tr. 25.
- X. Lê Nga. “Mỗi năm Việt Nam có 350.000 ca phá thai.” *Sức khỏe* (23-09-2019). Truy cập ngày 04-06-2021, <https://vnexpress.net/moi-nam-viet-nam-co-350-000-ca-pha-thai-3986114.html>.
- Gioan Phaolô II, *Tin mừng Sự sống: Evangelium Vitae*, số 4.
- X. D. Tettamanzi & G. Durand, Nguyễn Văn Tuyên, bs. *Tân Đạo đức Sinh học Kitô* (Huế: Đại chủng viện Huế, 2003), tr. 342.
- X. D. Tettamanzi & G. Durand, *Ibid.*, tr. 343.
- X. “Luật phá thai ở các nước trên thế giới.” *Pháp luật đó đây* (19-10-2015). Truy cập ngày 04-06-2021, <https://mdanluat.thuvienphapluat.vn/luat-pha-thai-o-cac-nuoc-tren-the-gioi-138268>.

---

²³ Bộ Giáo lý Đức Tin, *Ibid.*, II.

Trần Mạnh Hùng, *An tử và Trợ tử dưới nhãn quan thần học luân lý* (Hà Nội: Tôn giáo, 2004), tr. 59-61.

Richard M. Gula, *Euthanasia: Moral and Pastoral Perspectives* (New York: Paulist, 1994), tr. 7.

Tôma Aquinô, *Suma Theologica*, p. II-II, q. 64, a. 5.